

آموزش بیمار و همراه: بهداشت دست و مراقبت از کاتتر

❖ قبل و بعد از تماس با محل کاتتر، دست‌ها را با آب و صابون یا محلول ضدعفونی‌کننده دست تمیز کنید.

❖ محل ورود کاتتر را تمیز و خشک نگه دارید و پانسمان آن را دستکاری نکنید.

❖ از کشیدن، خم کردن، فشار دادن یا جدا کردن کاتتر خودداری کنید.

❖ کاتتر و اتصالات آن را خودسرانه باز نکنید و اجازه ندهید همراه بیمار آن را دستکاری کند.

❖ در صورت مشاهده قرمزی، تورم، درد، ترشح، تب یا لرز، سریعاً به پرستار اطلاع دهید.

❖ اگر کاتتر جابه‌جا شد، شکست، نشت داشت یا از محل خود خارج شد، آن را دوباره وارد نکنید و فوراً به پرستار اطلاع دهید.

✓ یادتان باشد: مراقبت صحیح از کاتتر به پیشگیری از عفونت کمک می‌کند

آموزش بیمار و همراه: مراقبت از محل کاتتر

❖ قبل و بعد از تماس با پانسمان یا محل کاتتر، بهداشت دست را رعایت کنید.

❖ پانسمان را خودسرانه باز نکنید، تعویض نکنید و روی آن چیزی ننمایید.

❖ محل کاتتر را خشک نگه دارید و هنگام حمام کردن، طبق دستور کادر درمان از خیس شدن آن جلوگیری کنید.

❖ از مالیدن کرم، پماد، الکل یا مواد ضدعفونی‌کننده به محل کاتتر، بدون دستور کادر درمان، خودداری کنید.

❖ در صورت خیس شدن، شل شدن یا آلوده شدن پانسمان، به پرستار اطلاع دهید.

❖ قرمزی، گرمی، تورم، درد، ترشح یا تب را جدی بگیرید و گزارش کنید.

✔ نکته مهم: تعویض پانسمان و دستکاری کاتتر باید طبق دستورالعمل و توسط فرد آموزش دیده انجام شود.

آموزش بیمار و همراه: مراقبت از محل اقدام درمانی

❖ قبل و بعد از تماس با محل زخم، بخیه، تزریق یا پانسمان، دست‌های خود را تمیز کنید.

❖ محل اقدام را تمیز نگه دارید و از لمس کردن، خاراندن یا فشار دادن آن خودداری کنید.

❖ پانسمان را بدون آموزش یا دستور کادر درمان باز نکنید.

❖ از مصرف خودسرانه پماد، پودر یا دارو روی محل زخم خودداری کنید.

❖ لباس و ملحفه‌ای که با محل زخم تماس دارد، تمیز نگه داشته شود.

❖ در صورت افزایش درد، قرمزی، تورم، ترشح چرکی، باز شدن زخم یا تب، به پرستار اطلاع دهید.

✔ یادتان باشد: دستکاری زخم می‌تواند احتمال عفونت را افزایش دهد.

😊 آموزش بیمار و همراه: پیشگیری از انتقال عفونت

❖ در صورت توصیه کادر درمان، بیمار و همراه باید از ماسک مناسب استفاده کنند.

❖ قبل و بعد از تماس با بیمار، بهداشت دست را رعایت کنید.

❖ تعداد ملاقات‌کنندگان را محدود کنید و از رفت‌وآمد غیرضروری افراد به اتاق بیمار خودداری کنید.

❖ در صورت وجود علائم سرماخوردگی، سرفه، تب یا بیماری عفونی، بدون هماهنگی با کادر درمان به ملاقات بیمار نیایید.

❖ در صورت نیاز به دستکش، گان یا سایر وسایل حفاظت فردی، نحوه صحیح استفاده را از پرستار بپرسید.

❖ وسایل شخصی بیمار مانند حوله، لیوان و مسواک را با دیگران مشترک استفاده نکنید.

❖ محدودیت‌های ملاقات و دستورهای ایزولاسیون را رعایت کنید.

✓ نکته مهم: نوع ماسک و وسایل حفاظت فردی به نوع عفونت و احتیاطات تعیین‌شده بستگی دارد.

□ □ آموزش بیمار و همراه: رعایت بهداشت فردی

❖ دست‌های خود را پس از استفاده از سرویس بهداشتی، قبل از غذا خوردن و پس از تماس با ترشحات بدن بشویید.

❖ از حوله، مسواک، تیغ و سایر وسایل بهداشتی مشترک استفاده نکنید.

❖ هنگام سرفه و عطسه، دهان و بینی خود را با دستمال بپوشانید و دستمال را در سطل زباله بیندازید.

❖ از تماس مستقیم با خون، ترشحات زخم و سایر مایعات بدن خودداری کنید.

❖ در صورت تماس اتفاقی با خون یا ترشحات، محل تماس را با آب و صابون بشویید و فوراً به پرستار اطلاع دهید.

❖ از دستکاری زخم‌ها و تجهیزات پزشکی خودداری کنید.

❖ در صورت بروز تب، لرز یا علائم جدید، موضوع را به کادر درمان اطلاع دهید.

✓ یادتان باشد: رعایت بهداشت فردی هم از بیمار محافظت می‌کند و هم از انتقال عفونت به دیگران جلوگیری می‌کند.

آموزش بیمار و همراه: رعایت احتیاطات عفونت

❖ تابلوها و دستورهای نصب‌شده در ورودی اتاق بیمار را رعایت کنید.

❖ پیش از ورود به اتاق، از پرستار درباره نیاز به ماسک، گان یا دستکش سؤال کنید.

❖ وسایل حفاظت فردی را طبق آموزش کادر درمان استفاده کنید و پس از خروج، آن‌ها را در محل تعیین‌شده دور بیندازید.

❖ با دستکش آلوده به وسایل عمومی مانند دستگیره در، تلفن همراه یا وسایل شخصی خود دست نزنید.

❖ پس از خارج کردن دستکش، بهداشت دست را رعایت کنید؛ دستکش جایگزین شستن دست نیست.

❖ بدون هماهنگی با پرستار، بیمار را از اتاق خارج نکنید و محدودیت‌های رفت‌وآمد را رعایت کنید.

❖ در صورت نیاز به همراهی برای جابه‌جایی بیمار، ابتدا از کادر درمان راهنمایی بگیرید.

✓ نکته مهم: رعایت احتیاطات به معنی مراقبت بهتر از بیمار و پیشگیری از انتقال میکروب‌هاست.

⑤ آموزش بیمار و همراه: علائم هشدار عفونت

به علائم زیر توجه کنید:

□ تب یا لرز: افزایش دمای بدن یا احساس لرز غیرعادی.

● قرمزی و تورم: قرمزی، گرمی یا تورم جدید در اطراف زخم یا محل کاتتر.

Ⓜ ترشح: خروج ترشح چرکی، بدبو یا افزایش ترشحات زخم.

☹ درد: درد جدید یا افزایش درد محل زخم، کاتتر یا اقدام درمانی.

⚠ تغییر وضعیت عمومی: ضعف شدید، گیجی جدید، خواب‌آلودگی غیرعادی، تنگی نفس یا بدتر شدن ناگهانی حال بیمار.

✦ چه زمانی اطلاع دهیم؟

✦ با مشاهده تب، قرمزی، تورم، درد یا ترشح جدید، سریعاً به پرستار اطلاع دهید.

✦ اگر پس از ترخیص در منزل این علائم ایجاد شد، برای ارزیابی پزشکی سریع اقدام کنید.

✦ در صورت تنگی نفس شدید، کاهش سطح هوشیاری، گیجی ناگهانی یا بدتر شدن شدید وضعیت عمومی، فوراً با اورژانس ۱۱۵ تماس بگیرید.

✓ یادتان باشد: برای اطلاع دادن منتظر شدید شدن علائم نمانید و بدون تجویز پزشک آنتی‌بیوتیک مصرف نکنید.

آموزش بیمار و همراه: مراقبت از سوند ادراری

❖ قبل و بعد از تماس با سوند یا کیسه ادرار، بهداشت دست را رعایت کنید.

❖ سوند را نکشید، خم نکنید و از جدا کردن اتصالات آن خودداری کنید.

❖ کیسه ادرار باید همیشه پایین‌تر از سطح مثانه قرار داشته باشد و با زمین تماس نداشته باشد.

❖ مراقب باشید لوله سوند پیچ‌خوردگی یا انسداد نداشته باشد.

❖ کیسه ادرار را خودسرانه جدا نکنید و برای تخلیه آن از پرستار کمک بگیرید.

❖ اطراف محل ورود سوند را طبق آموزش کادر درمان با آب و شوینده ملایم تمیز نگه دارید؛ از مواد ضدعفونی‌کننده یا پماد خودسرانه استفاده نکنید.

❖ در صورت کاهش یا قطع خروج ادرار، نشئت ادرار از اطراف سوند، درد زیر شکم، تب، لرز یا وجود خون قابل‌توجه در ادرار، سریعاً به پرستار اطلاع دهید.

□ ⚠ نکته مهم: سوند ادراری را به هیچ عنوان خودسرانه خارج نکنید یا داخل آن چیزی تزریق نکنید.

آموزش بیمار و همراه: مراقبت از کاتتر وریدی مرکزی

❖ پیش و پس از تماس با پانسمان یا اطراف کاتتر، بهداشت دست را رعایت کنید.

❖ از لمس محل ورود کاتتر، باز کردن اتصالات یا دستکاری سرم و لوله‌ها خودداری کنید.

❖ پانسمان را تمیز و خشک نگه دارید و در صورت خیس شدن، شل شدن یا آلودگی به پرستار اطلاع دهید.

❖ هنگام تعویض لباس یا جابه‌جایی، مراقب باشید کاتتر کشیده نشود.

❖ بدون هماهنگی با کادر درمان حمام نکنید یا محل کاتتر را خیس نکنید؛ روش محافظت مناسب را بپرسید.

❖ قرمزی، تورم، درد، ترشح، تب یا لرز را فوراً گزارش کنید.

❖ اگر کاتتر بیرون آمد یا آسیب دید، آن را دوباره وارد نکنید و فوراً به پرستار اطلاع دهید

□ ▲ نکته مهم: باز کردن اتصالات، شست‌وشو و تعویض پانسمان کاتتر باید توسط فرد آموزش‌دیده انجام شود.

❖ آموزش بیمار و همراه: مراقبت از زخم جراحی

❖ پیش از تماس با زخم یا پانسمان، دست‌های خود را تمیز کنید.

❖ زخم را لمس نکنید و از خاراندن، فشار دادن یا باز کردن خودسرانه پانسمان بپرهیزید.

❖ پانسمان را طبق دستور پزشک و آموزش پرستار تعویض کنید.

❖ از مالیدن پماد، الکل، بتادین یا مواد دیگر بدون دستور کادر درمان خودداری کنید.

❖ محل زخم را طبق دستور مراقبتی خشک و تمیز نگه دارید.

❖ از دستکاری بخیه‌ها و کندن دلمه زخم خودداری کنید.

❖ در صورت افزایش درد، قرمزی، گرمی، تورم، ترشح چرکی، باز شدن زخم یا تب، سریعاً اطلاع دهید.

❖ پس از ترخیص، زمان مراجعه و تعویض پانسمان را طبق دستور پزشک رعایت کنید.

⚠️ نکته مهم: در صورت باز شدن زخم یا خروج ترشح زیاد، زخم را دستکاری نکنید و برای ارزیابی پزشکی اقدام کنید.

❓ آموزش بیمار و همراه: مراقبت از درن

❖ قبل و بعد از تماس با اطراف درن، بهداشت دست را رعایت کنید.

❖ درن و لوله‌های آن را نکشید، فشار ندهید و خم نکنید.

❖ مخزن تخلیه را طبق آموزش کادر درمان در وضعیت مناسب نگه دارید.

❖ از جدا کردن اتصالات، تخلیه مخزن یا شست‌وشوی درن بدون آموزش خودداری کنید.

❖ مراقب باشید درن هنگام راه رفتن یا تغییر وضعیت کشیده نشود.

❖ افزایش ناگهانی ترشحات، تغییر غیرعادی رنگ یا بوی آن، نشت از اطراف درن، درد، قرمزی یا تب را گزارش کنید.

❖ اگر درن خارج شد یا شکست، آن را دوباره وارد نکنید و فوراً به پرستار اطلاع دهید.

⚠️ نکته مهم: هرگونه تغییر در مقدار یا ظاهر ترشحات باید به کادر درمان اطلاع داده شود؛ خودسرانه درن را نبندید یا دستکاری نکنید.

🏠 آموزش بیمار و همراه: مراقبت از زخم در منزل

❖ پیش از تعویض پانسمان، دست‌ها را بشویید و وسایل لازم را آماده کنید.

❖ پانسمان را مطابق دستور ترخیص و آموزش کادر درمان تعویض کنید.

❖ از وسایل تمیز و روش آموزش داده شده استفاده کنید و به سطح داخلی پانسمان دست نزنید.

❖ حوله و وسایل شخصی را با دیگران مشترک استفاده نکنید.

❖ از مصرف خودسرانه آنتی بیوتیک، پماد یا مواد خانگی روی زخم خودداری کنید.

❖ زمان مراجعه بعدی و دستورهای مربوط به حمام کردن، فعالیت و مراقبت از بخیه را رعایت کنید.

❖ در صورت تب، قرمزی رو به گسترش، درد فزاینده، ترشح چرکی یا باز شدن زخم، سریعاً برای ارزیابی پزشکی مراجعه کنید.

⑤ در صورت بدتر شدن ناگهانی حال عمومی یا بروز علائم شدید، به اورژانس مراجعه کنید.

😊 آموزش بیمار و همراه: رعایت ایزولاسیون

❖ هدف از ایزولاسیون، جلوگیری از انتقال میکروب‌ها به بیمار، همراهان و کارکنان است.

❖ پیش از ورود به اتاق، تابلوهای نصب شده را بخوانید و دستورهای پرستار را رعایت کنید.

❖ ماسک، گان و دستکش مورد نیاز را طبق آموزش استفاده کنید.

❖ پس از خارج کردن دستکش و وسایل حفاظت فردی، بهداشت دست را رعایت کنید.

❖ از جابه جایی وسایل شخصی و تجهیزات بیمار به سایر بخش‌ها خودداری کنید، مگر با هماهنگی کادر درمان.

❖ ملاقات‌کنندگان باید محدود و مطابق دستور بخش باشند.

❖ اگر خودتان تب، سرفه یا علائم عفونت دارید، پیش از ملاقات با کادر درمان هماهنگ کنید.

❖ بیمار را بدون هماهنگی با پرستار از اتاق ایزوله خارج نکنید.

✓ یادتان باشد: رعایت ایزولاسیون برای محافظت از خود بیمار و سایر بیماران ضروری است.

❖ آموزش بیمار و همراه: مراقبت از فیستول دیالیز

❖ دست‌ها را پیش از تماس با محل فیستول تمیز کنید.

❖ محل فیستول را روزانه از نظر قرمزی، تورم، درد، ترشح یا تغییرات غیرعادی بررسی کنید.

❖ از گرفتن فشارخون، خون‌گیری و تزریق در دست دارای فیستول خودداری کنید، مگر طبق دستور تخصصی تیم درمان.

❖ از پوشیدن لباس تنگ، وارد کردن فشار طولانی یا خوابیدن روی دست دارای فیستول خودداری کنید.

❖ در صورت خونریزی، با گاز تمیز مستقیماً روی محل خونریزی فشار وارد کنید و فوراً کمک پزشکی بگیرید؛ اگر خونریزی شدید است با اورژانس تماس بگیرید.

❖ در صورت قطع یا تغییر واضح لرزش معمول فیستول، سریعاً با مرکز دیالیز یا تیم درمان تماس بگیرید.

❖ قرمزی، گرمی، تورم، ترشح یا تب را فوراً گزارش کنید.

□ ⚠ نکته مهم: در صورت سردی ناگهانی دست، درد شدید یا تغییر رنگ انگشتان، ارزیابی فوری پزشکی لازم است.